

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Lenkou Loudovou ve věci

žalobce: **X. X.**, narozený dne X
státní příslušnost Vietnamská socialistická republika
místem pobytu v ČR X
zastoupený advokátem Mgr. Petrem Václavkem
sídlem Opletalova 25, 110 00 Praha 1

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 5. 2019 č. j. OAM-331/ZA-ZA11-HA13-2019

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou došlou Městskému soudu v Praze domáhal zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí Ministerstva vnitra České republiky, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „žalovaný“), jímž žalobci neudělil mezinárodní ochranu podle ust. § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění

pozdějších předpisů (dále jen „**zákon o azylu**“). Uvedl, že napadené rozhodnutí mu bylo doručeno dne 19. 6. 2019.

II. Žalobní body

2. Žalobce namítal, že žalovaný nedostatečně zjistil skutkový stav věci, resp. jej vykládá nesprávně a v rozporu se skutečností, nedostatečně posoudil jednotlivé důvody pro udělení azylu a doplňkové ochrany, učinil nesprávné závěry, že nejsou splněny podmínky pro poskytnutí mezinárodní ochrany, to se nejvíce projevuje ve vztahu k neudělení azylu dle § 12, humanitárního azylu dle § 14 a ve vztahu k neudělení doplňkové ochrany.
3. Měl za to, že z jeho tvrzení jednoznačně vyplývá, že má odůvodněný strach z pronásledování ve smyslu ust. § 12 písm. b) zákona o azylu, důkazní standard je zde v souladu s příslušnou judikaturou na úrovni tzv. přiměřené pravděpodobnosti, žalovaný však v rozporu s tímto principem vychýlil důkazní břemeno v neprospěch žalobce, svůj názor opíral o zcela nepodložené a nepřezkoumatelné domněnky. Zároveň žalovaný neunesl důkazní břemeno, když nezjistil okolnosti žalobcem tvrzené kritiky, dále ani žalobce nepoučil o nutnosti předložit důkazy pro svá tvrzení a nevyzval jej k tomu, žalovaný ani neprovedl žádné vlastní šetření, které by obavy či tvrzení žalobce vyvrátilo. Poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 4 Azs 103/2007.
4. Byl přesvědčen, že mu měl být udělen humanitární azyl podle ust. § 14 zákona o azylu, v jeho případě nastaly takové závažné a výjimečné okolnosti, vzhledem ke kterým by neudělení humanitárního azylu bylo nehumánní, tyto okolnosti spočívají v tom, že získal na území dlouhodobý pobyt již v roce 2009, má na území družku a nezletilého syna, spolu se svými rodiči. Byl si vědom toho, že humanitární azyl má nenárokový charakter, ale je věcí správního uvážení, zda se v dané věci jedná o případ hodný zvláštního zřetele, toto správní uvážení je předmětem soudního přezkumu, zda nevybočilo ze zákonných mezí nebo nebylo zneužito, k tomu viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 3. 2005 č. j. 6 A 25/2002-42 publ. pod č. 906/2006 Sb. Dle judikatury je při použití správního uvážení třeba zvolit i náležité a patřičné odůvodnění, v němž budou uvedena všechna hlediska a kritéria, k nimž správní orgán přihlédl, a závěry, ke kterým dospěl. Měl za to, že žalovaný judikatorní závěry nereflektoval, z napadeného rozhodnutí nelze vysledovat úvahy žalovaného ohledně důvodů hodných zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu, poukázal na závěry uvedené v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004 č. j. 2 Azs 8/2004-55, ke kterým je třeba přihlédnout i v posuzovaném případě. Je třeba, aby se žalovaný v dalším řízení náležitě vypořádal s ust. § 14 zákona o azylu, předmětem jeho úvah pak bude, zda důvody k udělení humanitárního azylu budou či nebudou dány, napadené rozhodnutí je však ve vztahu k § 14 zákona o azylu nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.

5. Poukazoval na to, že občanům Vietnamu hrozí při návratu do vlasti po neúspěšném pokusu získat v jiné zemi mezinárodní ochranu trest odnětí svobody, soudy Vietnamu jsou plně pod kontrolou vládnoucí komunistické strany, podmínky ve věznicích a detenčních zařízeních jsou tristní, dochází zde k různým formám mučení a nelidského zacházení, nutriční a spánkové deprivaci, žalovaný nedostatečně podložil své tvrzení, že žalobci takové nebezpečí nehrozí.
6. Namítal, že žalovaný zcela nedostatečně a nepřezkoumatelně posoudil možnost udělení doplňkové ochrany z důvodu dle ust. § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu s ohledem na to, že žalobce v ČR žije společně se svou družkou a synem, kteří společně s jeho rodiči tvoří jeho nejbližší rodinu. Napadené rozhodnutí je v rozporu s čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a s čl. 3 a 6 Úmluvy o právech dítěte (ve vztahu k dětem sestry). Měl za to, že žalovaný v této souvislosti neprovedl prakticky žádné bližší šetření, vycházel pouze z nepodložených a nepřezkoumatelných domněnek, tím zatížil své rozhodnutí nepřezkoumatelností.
7. Navrhl, aby napadené rozhodnutí bylo zrušeno, věc byla žalovanému vrácena k dalšímu řízení a žalobci byla přiznána náhrada nákladů řízení.

III. Vyjádření žalovaného

8. Žalovaný ve svém vyjádření s žalobou nesouhlasil, neboť neprokazuje nezákonnost napadeného rozhodnutí, odkázal na obsah správného spisu, z něhož je zřejmé, že tvrzeným důvodem žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany je legalizace jeho pobytu na území České republiky, když případný návrat do vlasti žalobce spojoval s tamními ekonomickými problémy.
9. Byl přesvědčen, že řádně zjistil skutkový stav, za tímto účelem vedl se žalobcem pohovor, kde měl možnost uvést všechny důvody a potíže, které jej vedly k opuštění vlasti, žalobce měl též možnost seznámit se a vyjádřit se k podkladům dle ust. § 36 odst. 3 správního řádu, této možnosti však nevyužil. Žalovaný shromáždil podklady ke svým zjištěním a dbal na to, aby přijaté řešení odpovídal okolnostem případu.
10. K námitce ohledně neudělení humanitárního azylu uvedl, že existence rodinných vazeb žalobce na území České republiky nemůže být důvodem pro udělení mezinárodní ochrany, poukázal na rozsudek ze dne 24. 11. 2011 sp. zn. 4 Az 9/2010. K tvrzení žalobce doplnil, že mu byl sice v roce 2009 udělen dlouhodobý pobyt, tento mu však v roce 2016 nebyl prodloužen, skutečnost, že zda má žalobce soukromé a rodinné vazby nepřeváží nad okolností, že zde pobýval bez platného povolení k pobytu. Dle názoru žalovaného si žalobce zásah do soukromého a rodinného života přivodil sám tím, že ke své žádosti o prodloužení dlouhodobého pobytu nedoložil zákonem stanovené doklady. Měl za to, že žalobce musí svou pobytovou situaci řešit zákonnou cestou a nikoli prostřednictvím žádosti o udělení mezinárodní ochrany, tento institut není k legalizaci pobytu určen, žalobce žije v České republice již delší dobu a o mezinárodní ochranu požádal až poté, kdy mu reálně hrozilo vycestování z České republiky.

11. Po posouzení tvrzení žalobce shledal, že tento v řízení neuvedl žádné skutečnosti, na základě kterých by bylo možno učinit závěr, že vyvíjel ve své vlasti činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu, za kterou by byl azylově relevantním způsobem pronásledován, ve vlasti nebyl politicky aktivní, proto azyl dle ust. § 12 písm. a) zákona o azylu neudělil. Žalovaný nedospěl ani k závěru, že by žalobce mohl ve vlasti pociťovat odůvodněnou obavu z pronásledování z důvodů uvedených v ust. § 12 písm. b) zákona o azylu, nebo že by mu takové pronásledování hrozilo v případě návratu do vlasti. Měl za to, že potíže uváděné žalobcem nelze považovat za pronásledování či odůvodněné obavy z pronásledování ve smyslu ust. § 12 zákona o azylu, žalovaný zjistil stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, posoudil výpověď žalobce a porovnal ji s dostatečným množstvím aktuálních informací o zemi původu.
12. Žalovaný se rovněž dostatečně vypořádal s tím, zda žalobce splňuje podmínky pro poskytnutí azylu dle ust. § 13 a § 14 zákona o azylu a doplňkové ochrany dle ust. § 14a a § 14b zákona o azylu, kdy důvody pro jejich poskytnutí rovněž neshledal.
13. Závěrem uvedl, že legalizaci pobytu nelze považovat za důvod pro udělení mezinárodní ochrany, k tomuto účelu jsou určeny instituty upravené zákonem č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky (dále jen „**zákon o pobytu cizinců**“).
14. Měl za to, že napadené rozhodnutí je zákonné a podložené dostatečnými a řádným způsobem opatřenými podklady, žalovaný se podrobně zabýval tvrzeními žalobce a neshledal je azylově relevantními. Navrhl, aby žaloba byla zamítnuta jako nedůvodná.

IV. Obsah správního spisu

15. Ze správního spisu soud zjistil tyto pro řízení podstatné skutečnosti:
16. Žalobce svou žádost o mezinárodní ochranu podanou dne 8. 4. 2019 odůvodnil tím, že by tady chtěl zůstat, má tady syna a přítelkyni, která pracuje jen částečně, kdyby zůstala sama, měla by velký problém, žalobci se tady líbí a chce tady zůstat, jiný důvod nemá. Dále uvedl, že se nikdy politicky neangažoval a o politiku se nezajímá, v České republice žije od roku 2009, je svobodný, ale má přítelkyni, se kterou má syna narozeného v roce 2013, bydlí všichni společně.
17. Při pohovoru dne 12. 4. 2019 uvedl, že v roce 2009 opustil Vietnam, protože tam nebyla dobrá práce, v České republice měl do roku 2018 dlouhodobý pobyt za účelem podnikání, od té doby je zde nelegálně, o možnosti podat žádost o mezinárodní ochranu se dozvěděl od kamaráda, jeho přítelkyně i syn zde mají trvalý pobyt, od roku 2009 několikrát navštívil s přítelkyní Vietnam, bydleli u jejích rodičů, žádné potíže přitom neměl, pobyt v České republice mu byl zrušen, protože nedoložil dostatečný příjem, dříve podnikal, měl nehtové studio, ale když přišel o pobyt, živí se jen brigádně, přítelkyně také pracuje na brigádách. V případě návratu do Vietnamu by tam nikoho neměl, neměl by práci, ani kde bydlet, jeho rodiče žijí rovněž v České

republiky, kromě ekonomických problémů by jiné problémy ve Vietnamu neočekával, nebyl nikdy trestně stíhán a neměl problémy se státními složkami. Na dotaz, zda by nemohl zkusit ve Vietnamu znovu požádat o dlouhodobý pobyt, uvedl, že teď by mu nedovolili jet do České republiky za účelem podnikání a stálo by to hodně peněz, které nemá. Žádné další důvody žádosti o mezinárodní ochranu neuvedl.

18. Z protokolu o výsledku žalobce ze dne 12. 4. 2019 v rámci řízení o správním vyhoštění vyplývá, že žalobce se dne 8. 4. 2019 dostavil na Policii ČR, nepředložil žádný doklad totožnosti, ani cestovní doklad, a požádal o mezinárodní ochranu, přitom bylo zjištěno, že jeho žádost ze dne 4. 2. 2016 o prodloužení dlouhodobého pobytu v České republice byla zamítnuta, s opravnými prostředky žalobce neuspěl, byl mu vydán výjezdní příkaz s platností od 19. 7. 2017 do 16. 9. 2017, dne 18. 9. 2017 bylo vydáno rozhodnutí o povinnosti opustit území dle ust. § 50a odst. 3 písm. c) zákona o pobytu cizinců, byl vydán výjezdní příkaz s platností od 18. 9. 2017 do 18. 10. 2017, žalobce pobýval na území České republiky neoprávněně od 19. 10. 2017 do 8. 4. 2019, s ohledem na to s ním bylo zahájeno správní řízení ve věci správního vyhoštění dle ust. § 119 odst. 1 písm. c) bod 1, 2 zákona o pobytu cizinců. Při svém výsledku žalobce uvedl, že žádá o azyl proto, že zde chce zůstat, musí zde žít svou rodinu, je to pro něj momentálně jediná možnost, jak zde zůstat. V případě návratu do Vietnamu se obává, že nebude mít kde bydlet a přijde o svou rodinu, jinak mu tam nic nehrozí, je zdravý, lékaře nenavštěvuje.
19. Podle závazného stanoviska k vycestování ze dne 14. 4. 2019 ev. č. ZS48146 vycestování žalobce do Vietnamské socialistické republiky je možné, správní orgán zde nedospěl k závěru, že by žalobci mohla v případě návratu hrozit vážná újma uložením nebo vykonáním trestu smrti, ani nebezpečí mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení či trestání, žalobce z vlasti vycestoval legálně s plným vědomím státních orgánů, do své vlasti se i vracel, není žádný důvod se domnívat, že by se stal terčem zájmu státních orgánů po svém návratu do vlasti. Neshledal, že by případné vycestování žalobce představovalo rozpor s mezinárodními závazky, samotnou existenci rodinných vazeb na území České republiky za překážku správního vyhoštění nepovažoval, poukázal na to, že jeho přítelkyně i syn jsou státními příslušníky Vietnamu, pokud budou chtít i nadále sdílet společnou domácnost, mohou tak učinit kdekoliv, kde budou mít všichni povolen pobyt, nemusí to být výhradně na území České republiky. Za překážku vyhoštění nepovažoval ani vazbu žalobce na svoji matku a jejího manžela, a to vzhledem k plnoletosti žalobce.
20. Dne 18. 4. 2019 se žalobce dostavil k seznámení se s podklady pro rozhodnutí, přitom prohlásil, že se nechce seznámit s těmito podklady, ani se k nim nijak vyjádřit, ani navrhnout jejich doplnění či uvést další skutečnosti.
21. Dne 24. 5. 2019 vydal žalovaný napadené rozhodnutí, kterým žalobci mezinárodní ochranu v žádné formě předpokládané zákonem o azylu neudělil, v odůvodnění poukázal na to, že tvrzeným důvodem žádosti je legalizace pobytu žalobce na území České republiky, případný návrat do vlasti žalobce spojil s tamními ekonomickými problémy. Při posouzení žádosti vycházel zejména z tvrzení žalobce a z informací ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv ve Vietnamu,

konkrétně se jedná o materiály Informace OAMP, Bezpečnostní a politická situace v zemi ze dne 24. 8. 2018 a zpráva Mezinárodní organizace pro migraci (IOM), Údaje o zemi Vietnam 2018 ze dne 28. 1. 2019, které jsou součástí správního spisu; závazné stanovisko ze dne 14. 4. 2019 v rozhodnutí nevyužil pro jeho nadbytečnost. Z hlediska ust. § 12 písm. a) zákona o azylu vyšel z toho, že žalobce nebyl nikdy členem žádného politického uskupení, nikdy se politicky neangažoval, o politiku se nezajímá, nikdy neměl problémy s vietnamskými státními orgány. V souvislosti s ust. § 12 písm. b) zákona o azylu poukázal na to, že žalobce žádné podobné potíže neuvedl, z vlasti vycestoval legálně se svým cestovním pasem za účelem podnikání, svou vlast posléze i několikrát navštívil, neměl přitom žádné problémy se státními orgány. Žalovaný tak dovodil, že svou vlast opustil výlučně z ekonomických důvodů a o mezinárodní ochranu požádal z důvodu legalizace svého pobytu, a to až v době, kdy mu reálně hrozilo vycestování. Shledal, že žalobce v České republice vlastním zaviněním pozbyl pobytové povolení, legalizace pobytu však důvod pro udělení azylu dle daného ustanovení nepředstavuje, k tomu odkázal na příslušnou judikaturu Nejvyššího správního soudu. Důvodem k udělení azylu dle ust. § 12 písm. b) zákona o azylu nejsou ani rodinné vazby žalobce na území České republiky, žalobce svůj případný další pobyt na území musí řešit podle zákona o pobytu cizinců. Povolení k trvalému pobytu na území České republiky přítelkyně žalobce a jejich syna je pouze jejich oprávněním a nikoli povinností setrvat na českém území, pokud budou mít v úmyslu společně žít, nemusí tak činit výhradně na území České republiky. Ekonomické potíže v zemi původu z žalobce nečiní uprchlíka a rovněž nejsou důvodem pro udělení azylu, poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 1. 2004 č. j. 5 Azs 25/2003-94. Žalovaný se navíc zabýval ekonomickou situací ve Vietnamu a zjistil, že v zemi jsou dostupné různé formy pomoci potřebným osobám, žalobce má v případě problémů se zajištěním bydlení nebo zaměstnání možnost obrátit se se žádostí o pomoc na příslušné služby nebo na státní pracovní úřad, Mezinárodní organizace pro migraci poskytuje pomoc pro účely reintegrace migrantů, v rámci Programu dobrovolných návratů nabízí migrantům, kteří porušili pobytový režim, možnost důstojného a bezplatného návratu domů za asistence IOM, ve spolupráci se Správou uprchlických zařízení MVČR je tato asistence poskytována i žadatelům o mezinárodní ochranu, IOM a její partnerské organizace pak poskytují navrátilcům do Vietnamu společensko-ekonomickou podporu. Neshledal tak důvody pro udělení azylu dle ust. § 12 písm. b) zákona o azylu. Zabýval se též tím, zda žalobce splňuje podmínky pro udělení azylu z humanitárních důvodů, shledal, že je dospělou, plně právně způsobilou a praceschopnou osobou, od narození má problémy s chůzí, ale jinak je zdravý, samotná skutečnost, že zde žije jeho přítelkyně, nezletilý syn a rodiče, takový důvod nepředstavuje, situace žalobce není nijak výjimečná, poukázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu včetně usnesení ze dne 2. 9. 2015 sp. zn. 1 Azs 178/2015, dle kterého humanitární azyl není „záchrannou brzdou“, pokud jednotlivec vlastním přičiněním pozbude pobytové oprávnění. V daném případě neshledal důvody hodné zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu, poukázal též na možnost žalobce získat povolení k pobytu na českém území po vycestování do vlasti za účelem sloučení rodiny. Neshledal ani důvody pro udělení doplňkové ochrany, nedospěl k závěru, že by žalobci v případě návratu mohla hrozit vážná újma uložením nebo vykonáním trestu smrti, ani nebezpečí mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení či trestání, zabýval se politickou situací ve Vietnamu, na základě Informace OAMP, Bezpečnostní

a politická situace v zemi Vietnam ze dne 24. 8. 2018 dospěl k závěru, že se jedná o autoritářský stát, v němž vládne Komunistická strana Vietnamu, vietnamská vláda však spolupracuje s Úřadem Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky, aby poskytla ochranu a pomoc vnitřně vysídleným osobám, uprchlíkům, žadatelům o azyl a dalším osobám hodným zvláštního zřetele, Ústava zaručuje svobodný vnitřní pohyb, cestování do zahraničí, emigraci a repatriaci, vláda sice omezuje pohyb těch osob, které byly odsouzeny v souvislosti s přestupkem proti národní bezpečnosti či vyjadřují kritiku vůči vládě, to však není případ žalobce, který nikdy žádné problémy s vietnamskými orgány ani s režimem neměl, politicky se neangažoval, režim nekritizoval, vycestoval zcela legálně, nelze přepokládat, že by se o něj měly vietnamské orgány zajímat v případě návratu do vlasti. Žalovaný dospěl k závěru, že případné vycestování žalobce není ani v rozporu s mezinárodními závazky, je na zvážení žalobce, jakým způsobem si svůj další pobyt v České republice upraví, z hlediska rodinných vazeb žalobce v České republice uvedl, že jmenovaní rodinní příslušníci mohou žalobce ve Vietnamu kdykoli navštívit nebo žalobce může své pobytové oprávnění zrealizovat z území domovského státu. Uvedl, že existence rodinných vazeb nemůže být důvodem pro udělení mezinárodní ochrany v žádné její formě, poukázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu a Městského soudu v Praze, pokud žalobce vlastní vinou přestal splňovat podmínky stanovené českým právním řádem pro pobyt cizinců na území, nelze v tom spatřovat porušení mezinárodních závazků ze strany ČR, případnou újmu v soukromém životě vzniklou v důsledku vycestování nepovažoval s ohledem na okolnosti dané věci za nepřiměřenou, dospěl k závěru, že žalobce nesplňuje ani podmínky pro poskytnutí doplňkové ochrany.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

22. Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu řádně a včas uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“), přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu ke dni vydání tohoto rozsudku, a to vzhledem k účinnosti článku 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „procedurální směrnice“), a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
23. Soud se ztotožňuje se závěry žalovaného, že hlavním důvodem žádosti o mezinárodní ochranu je snaha žalobce legalizovat si tímto způsobem další pobyt na území České republiky, kde žije jeho přítelkyně a nezletilý syn, a rovněž jeho rodiče, žalobce však v průběhu správního řízení nesdělil, ani nebyly zjištěny žádné skutečnosti, které by mohly být důvodem pro poskytnutí některé z forem mezinárodní ochrany.
24. Pokud jde o námitky žalobce týkající se neudělení azylu podle ust. § 12 písm. a) a b) a s tím souvisejícího nedostatečného zjištění skutkového stavu, je třeba uvést, že žalovaný v napadeném rozhodnutí podrobně a správně shrnul všechna tvrzení žalobce, která uvedl v rámci řízení o udělení mezinárodní ochrany, z těchto tvrzení jednoznačně vyplývá, že žalobce přicestoval do České republiky v roce 2009 za účelem podnikání, pozbyl pobytové oprávnění, Českou republiku nechce opustit, protože zde žije

s přítelkyní a se synem, kteří zde mají trvalý pobyt, v případě návratu do Vietnamu se žalobce obává ekonomických problémů, ve vlasti však nikdy neměl problémy se státními orgány, politicky aktivní nebyl, nebyly zjištěny žádné skutečnosti, na základě kterých by bylo možné usuzovat, že ve Vietnamu měl či by mu mohly hrozit problémy azylově relevantního charakteru.

25. S ohledem na to není soudu zřejmé, z čeho žalobce dovozuje, že by se v jeho případě mohlo jednat o odůvodněný strach z pronásledování, neboť žalobce neuvedl žádné okolnosti, které by byť jen vzdáleně mohly indikovat některý z důvodů pro udělení azylu dle ust. § 12 písm. a) a b) zákona o azylu, v případě návratu se obával pouze odloučení od rodiny a problémů se zajištěním bydlení a práce, to však v žádném případě nemůže naplňovat definici pronásledování dle ust. § 12 zákona o azylu. Žalovaný se na straně 5 napadeného rozhodnutí podrobně zabýval též situací osob, které se navracejí do Vietnamu, a prostředky podpory, které mají k dispozici. Dále rovněž není zřejmé, jaká kritická tvrzení uvedená v řízení o udělení mezinárodní ochrany má žalobce na mysli, žalobce tam žádná kritická tvrzení neuvedl, žalovaný ani na žádném místě napadeného rozhodnutí nekonstatoval, že by žalobce některá svá tvrzení nedoložil. V důsledku toho nemůže obstát ani námitka žalobce, že měl být žalovaným vyzván k předložení důkazů ke svým tvrzením či k jiné součinnosti.

26. Vzhledem k tomu, že v posuzovaném případě zcela evidentně nebyly dány žádné důvody pro poskytnutí azylu ve smyslu ust. § 12 písm. a) a b) zákona o azylu a žalobce netvrdil žádné okolnosti, které by se těmito důvody mohly blížit, nemohl se uplatnit ani princip tzv. přiměřené pravděpodobnosti nežádoucího důsledku návratu do země původu a v jeho rámci nižší důkazní standard. Není totiž vůbec zřejmé, k jakým negativním důsledkům by se tento princip měl vztahovat, když žalobce žádné takové důsledky v případě návratu do země původu netvrdil. S ohledem na výše uvedené jsou tak žalobní námitky týkající se porušení ust. § 12 písm. a) a b) zákona o azylu zcela nedůvodné.

27. K otázce udělení humanitárního azylu se Nejvyšší správní soud vyjádřil v usnesení ze dne 21. 2. 2018, č. j. 1 Azs 329/2017-28, ve kterém uvedl, že: „*smysl institutu humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu, spočívá v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto „nehumánní“ azyl neposkytnout. Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na případy, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu (např. u osob zvláště těžce postižených či nemocných, u osob přicházejících z oblastí postižených humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory), ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Míra volnosti této jeho reakce je pak omezena pouze zákazem libovůle, vyplývajícím pro orgány veřejné moci z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu.*“ (K tomu rovněž viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. března 2004, č. j. 2 Azs 8/2004-55.)

28. Obecná východiska soudního přezkumu rozhodnutí o neudělení humanitárního azylu shrnul Nejvyšší správní soud například ve svém rozsudku ze dne 21. 3. 2018 č. j. 6 Azs

6/2018-33: „Podle § 14 zákona o azylu lze azyl z humanitárních důvodů udělit v případě hodném zvláštního zřetele. Nejvyšší správní soud připomíná, že citované ustanovení v sobě kombinuje neurčitý právní pojem „případ hodný zvláštního zřetele“, jehož výklad ze strany žalovaného podléhá soudnímu přezkumu v plném rozsahu, a správní uvážení žalovaného odrážející skutečnost, že ani v případě hodném zvláštního zřetele není žalovaný povinen humanitární azyl udělit, bude-li respektovat příslušné mantinely pro svou diskreci (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. května 2004, č. j. 5 Azs 60/2004 - 72, č. 375/2004 Sb. NSS). V případě stěžovatele přitom žalovaný vůbec neshledal důvod hodný zvláštního zřetele, bez něhož je jeho správní vyloučení ohledně udělení humanitárního azylu vyloučeno. Nejvyšší správní soud se s tímto závěrem ztotožňuje.“

29. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 11. 2004 č. j. 3 As 24/2004-79 publikovaného pod č. 739/2006 Sb. NSS: „I když správní orgán rozhoduje na základě absolutně volné správní úvahy, musí být jeho rozhodnutí přezkoumatelné a musí být zřejmé, že z mezí a hledisek správního uvážení nevybočil. I v těchto případech musí správní orgán respektovat stanovené procesní postupy i elementární právní principy správního rozhodování. Nezákonnost takového rozhodnutí pak může spočívat mj. v překročení nebo zneužití stanovených mezí správního uvážení (§ 78 odst. 1 s. ř. s.) nebo může být způsobena jiným porušením procesních předpisů. Účastníci jsou tím limitováni při formulaci žalobních bodů správní žaloby, nikoliv však vyloučeni ze soudní ochrany.“

30. Z výše uvedeného rozsudku č. j. 6 Azs 6/2018-33 vyplývá, že výklad daného institutu prezentovaný žalobcem je chybný, neboť není věcí správního uvážení, zda se v dané věci jedná o případ hodný zvláštního zřetele či nikoli, věcí správního uvážení je, zda správní orgán v případě, že shledá případ hodný zvláštního zřetele, humanitární azyl udělí či neudělí. Hodnocení správního orgánu, zda se jedná o případ hodný zvláštního zřetele, pak podléhá soudnímu přezkumu v plném rozsahu, v případě správního uvážení je soudní přezkum v určitém smyslu omezený (viz výše).

31. Žalovaný v napadeném rozhodnutí z hlediska ust. § 14 zákona o azylu zkoumal rodinnou, sociální a ekonomickou situaci žalobce, přičemž přihlédl k jeho věku a zdravotnímu stavu a ke skutečnosti, že na území České republiky žije jeho přítelkyně, nezletilý syn a jeho rodiče, avšak důvod pro udělení azylu neshledal. Soud dospěl k závěru, že žalovaný v této souvislosti vzal do úvahy všechny relevantní skutečnosti posuzované věci, nic podstatného neopominul, soud se ztotožňuje se žalovaným, že v tomto případě se v souladu se shora uvedenou judikaturou nejedná o případ hodný zvláštního zřetele, aby mohl být otevřen prostor pro správní uvážení, zda humanitární azyl udělit či nikoliv. Pouhá skutečnost, že žalobce žije v České republice od roku 2009 a spolu s ním se zde zdržují jeho rodinní příslušníci, v sobě neobsahuje žádné výjimečné důvody, aby bylo možné uvažovat o tom, že by bylo nehumánní azyl neposkytnout. Žalovaný v této souvislosti navíc poukázal na možnost žalobce získat po vycestování do vlasti povolení k pobytu na českém území za účelem sloučení rodiny. Zároveň žalovaný svůj postup dostatečným způsobem odůvodnil, když uvedl, z jakých zjištění vyšel a která tak považoval za podstatná, jakou judikaturu využil při posouzení dané věci a z jakých důvodů dospěl k závěru, že případ žalobce parametry případu hodného zvláštního zřetele nenaplnuje. V této souvislosti též příhodně poukázal na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 9. 2015 č. j. 1 Azs 178/2015-25, dle kterého:

„...humanitární azyl nebyl koncipován k poskytnutí ochrany v situacích obdobných situaci stěžovatele. Nejde o institut, který by měl být „záchrannou brzdou“, pokud jednotlivec vlastním přičiněním pozbude příslušné pobytové oprávnění.“ Soud dospěl k závěru, že námitky žalobce ohledně nesprávného vyhodnocení podmínek pro udělení humanitárního azylu a nepřezkoumatelnosti příslušného odůvodnění žalobce jsou nedůvodné.

32. Námitka žalobce, dle které mu při návratu do vlasti po neúspěšném pokusu získat v jiné zemi mezinárodní ochranu hrozí trest odnětí svobody, přičemž se obává podmínek ve věznicích, je zcela nová, žalobce takovou obavu v průběhu správního řízení nevznnesl, a to ani v rámci úkonu seznámení se s podklady pro rozhodnutí, svou žádost o mezinárodní ochranu odůvodnil výhradně legalizací svého pobytu na území České republiky. Povinnost zjistit stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, má žalovaný pouze v rozsahu důvodů, které žadatel uvedl v průběhu správního řízení, což žalovaný učinil, pro úplnost se však zabýval též politickou a bezpečnostní situací a stavem dodržování lidských práv ve Vietnamu, přitom vyšel z aktuálních a objektivních podkladů. Z podrobné zprávy Mezinárodní organizace pro migraci, která se týká situace navrátilců, je zřejmé, že daná organizace poskytuje reintegrační asistenci či granty ilegálním migrantům, kteří se dobrovolně vrátili v rámci programů IOM, a reintegraci s cílem zajistit udržitelnost návratů, migrantům je poskytována společensko-ekonomická podpora, z této zprávy, ani z Informace OAMP ze dne 24. 8. 2018, která se týká též dodržování lidských práv v zemi a vychází z řady zpráv lidskoprávních organizací, pak nevyplývá, že by navrátilcům se žadatelům o mezinárodní ochranu ve Vietnamu hrozily jakékoliv sankce. Ve spise se nachází též závazné stanovisko k vycestování, dle kterého žalobci při posouzení hledisek dle ust. § 179 zákona o pobytu cizinců, v případě návratu nehrozí skutečné nebezpečí vážné újmy, které zahrnuje též možnost mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání. Žalobce přitom neuvedl ani nepřiložil žádné konkrétní zdroje či informace, na kterých své tvrzení o hrozbě sankce a uvěznění zakládá. S ohledem na to nepovažuje soud danou námitku žalobce za důvodnou, napadené rozhodnutí je v tomto směru zcela dostatečné, a to přesto, že ve správním řízení žalobce danou námitku ani neuplatnil.
33. Žalovaný se zabýval rovněž možnostmi udělení doplňkové ochrany žalobci, v souvislosti s ust. § 14 odst. 2 písm. d) zákona o azylu posuzoval zejména jeho rodinné vazby v České republice, přitom vyšel z tvrzení uvedených žalobcem v průběhu správního řízení, všechny tyto okolnosti vzal v úvahu. Není tak zřejmé, k čemu by mělo směřovat bližší šetření namítané žalobcem a jaké nepodložené domněnky žalovaný dle názoru žalobce použil, žalobce k tomu v žalobě žádná konkrétní vysvětlení neuvedl. S ohledem na to považuje soud skutkový stav zjištěný žalovaným za dostatečný a svým rozsahem odpovídající potřebám rozhodnutí o udělení doplňkové ochrany.
34. Žalovaný konstatoval, že existence rodinných vazeb nemůže být důvodem pro udělení doplňkové ochrany v žádné její formě, odkázal na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu sp. zn. 2 Azs 66/2008, 9 Azs 3/2010, 6 Azs 5/2010 a 1 Azs 5/2011. V této dílčí části je však odůvodnění napadeného rozhodnutí nepřesné, neboť z pozdější judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že zásah do rodinného či soukromého života cizince může za určitých okolností představovat hrozbu vážné újmy dle ust. § 14a odst.

2 zákona o azylu. K tomu se vyjadřuje usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 1. 2020 č. j. 5 Azs 199/2019-27, ve kterém jsou uvedena též další příslušná rozhodnutí, a dle kterého: „*Judikatura Nejvyššího správního soudu sice nevylučuje, že by zásah do rodinného či soukromého života cizince mohl představovat hrozbu vážné újmy a důvod pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a odst. 2 zákona o azylu; vychází však konstantně z toho, že se jedná o výjimečné případy pramenící z mimořádných okolností, např. má-li cizinec manželku, která je českou státní občankou, s níž se mu na území České republiky narodila dcera, přičemž zdravotní stav manželky je závažný a neumožňuje jí starat se o dítě (viz rozsudek ze dne 11. 3. 2015, č. j. 3 Azs 256/2014 – 27), nebo žije-li cizinec v České republice fakticky od narození a studuje střední školu, v zemi původu nemá žádné příbuzné a neovládá tamní jazyk (viz rozsudek ze dne 21. 2. 2019, č. j. 5 Azs 235/2018 - 32).*“

35. V posuzovaném případě se však o mimořádný případ nejedná, u žalobce nejsou dány žádné zvláštní okolnosti, pro které by navrácení do domovského státu představovalo v jeho sféře hrozbu vážné újmy. Přes výše uvedenou nepřesnost resp. nesprávnost žalovaný vzal v úvahu, že žalobce má na území České republiky přítelkyni a nezletilé dítě, a tedy by nucené vycestování do země původu pro něj mohlo znamenat určitou újmu v soukromém životě, avšak s ohledem na další zjištěné okolnosti, zejména na skutečnost, že žalobce vlastní vinou přestal splňovat podmínky stanovené právními předpisy pro pobyt cizinců na území České republiky, dospěl k závěru, že v jeho případě nelze považovat tuto újmu za nepřiměřenou, zmínil též možnost jeho rodinných příslušníků jej ve vlasti navštívit či možnost žalobce zrealizovat své pobytové oprávnění z území domovského státu.
36. Soud shledal, že výše uvedený závěr žalovaného je správný, okolnosti rodinných vazeb žalobce v České republice samy o sobě nedosahují takové intenzity a závažnosti, aby odůvodnily poskytnutí doplňkové ochrany, žalobce k legalizaci svého pobytu v České republice nezvolil vhodný právní prostředek. S ohledem na to soud dospěl k závěru, že výše uvedená dílčí nesprávnost v odůvodnění žalovaného neměla vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí, a není tak důvodem pro jeho zrušení.
37. Soud se rovněž ztotožňuje s tvrzením žalovaného, že institut mezinárodní ochrany lze použít pouze v odůvodněných případech. Představuje formu mimořádné pomoci lidem z oblastí, kde hrozí porušování jejich práv ve smyslu mezinárodních konvencí, nikoli poslední prostředek k zabránění opuštění území České republiky. Není možné jej ani zaměňovat s jinými formami pobytu cizinců, které upravuje zákon o pobytu cizinců. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 24. 2. 2005, č. j. 7 Azs 187/2004-94, uvedl: „*Azylové řízení je prostředkem poskytnutí ochrany těm příslušníkům cizích států, kteří jsou na území státu původu vystaveni pronásledování ve smyslu tohoto zákona nebo kteří mají odůvodněný strach z takového pronásledování. Jak je patrné, zákonodárce nekonstruoval toto řízení jako prostředek k legalizaci pobytu na území České republiky či jako možnost získat zde pracovní povolení. Jestliže tedy stěžovatel žádá o legalizaci pobytu v České republice, bude se muset podrobit režimu jiného zákona, a to bez ohledu na "složitost mechanismů", které tento upravuje.*“ Má-li žalobce v úmyslu legalizovat svůj pobyt, je třeba postupovat dle zákona o pobytu cizinců, a nikoli cestou žádosti o mezinárodní ochranu, jak žalovaný v napadeném rozhodnutí srozumitelně vysvětlil.

38. Ze všech shora uvedených důvodů soud neshledal žalobu důvodnou, a proto ji dle § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.
39. O náhradě nákladů řízení jeho účastníků soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobce ve věci neměl úspěch, proto mu náhrada nákladů řízení nenáleží, a žalovanému žádné náklady řízení nad rámec úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 10. června 2021

JUDr. Lenka Loudová v. r.
samosoudkyně